

רנה ורביץ

מאחורי כל אישה משוחררת עומד גבר עם רובה

מחזה קצר בחמש תמונות

תמונה 1

(ערב. רנה עומדת במטבח, פניה לקהל, מכינה חביתה. ברקע נשמע ריאיון באנגלית עם דן בראון, מתוך היוטיוב; אפשר במקביל לראות את הקטע מוקרן מאחוריה. בראון הוא גורו רוחני מערבי, מפיץ בשורת הזן הטיבטי להמונים. הוא מדבר על מינדפולנס, ביאינג אין דה מומנט, מהאיאנה וכו'. רנה מוציאה שתי ביצים מהתבנית. על השיש קערה, עשבי תיבול וגבינה. על הגז מחבת. היא פותחת מגירה להוציא מזלג, שואפת ונושפת מתוך מינדפולנס. אזעקה נשמעת)

רנה: שיט.

(מניחה את הקערה. מסתובבת. לא מצליחה לחשוב. נועלת כפכפים, ממחרת אל הכניסה, הביצים בידה, פותחת את הדלת בידה השנייה. רצה אל המדרגות. יורדת שתי קומות, מתיישבת)

רנה: סאמק. הטלפון.

(קמה, מהססת. האזעקה נפסקת. מאוחר מדי. מתיישבת. עצבנית. קולטת שהיא מחזיקה שתי ביצים)

רנה: אינעל דינאק.

נשמע קול של שכנה: בעזה אנשים מתים. תגידי תודה שיש לנו כיפת ברזל ושנאנחנו הצד החזק. תגידי תודה ששומרים עלייך.

(רנה נוהמת)

קול שכנה: בעזה יש ילדים רעבים. תגידי תודה שיש לך מה לאכול.

רנה: תודה! תודה! (מנופפת בביצים לעבר מיקומה המשוער של הכיפה מעליה) **תודה!** (קול פיצוץ חזק נשמע ואחריו עוד אחד, יותר חזק. מעל הראש. רנה משתופפת בבהלה. סותמת. מופיע גבר בחליפת מאבטח, מחזיק נשק. בעקבותיו, נישא מאי-שם בצד במה, מהדהד קולו של דויד גרוסמן, נואם בכיכר רבין בעצרת התנגדות למלחמה)

גרוסמן: "השמאל מודע כיום יותר לעוצמת השנאה לישראל – זו שאיננה נובעת רק מהכיבוש – ולהר הגעש האסלאמי-פונדמנטליסטי שמאיים על ישראל, ולשבריריות של כל הסכם שייחתם כאן. רבים יותר בשמאל מבינים כיום שהחרדות של אנשי הימין אינן רק פרנויה, ושהן מתייחסות לממד מהותי וגורלי שקיים במציאות חיינו."

שכנה: (אל המאבטח) הדלת למטה היתה פתוחה? באת מהכיכר? מה אתה עושה כאן? (המאבטח לא מגיב. רנה מתרוממת לאיטה. מתקשה לנשום. עושה נשימות איוורודיות – סותמת נחיר ימין בקמיצת שמאל ונושפת חמש פעמים, ומחליפה צדדים)

רנה: אני יכולה, ברגע זה ממש, למנוע את התקפת הטילים? לא. אז בבקשה. ברגע זה ממש – ברגע זה ממש – ברגע זה אני לא מתפוצצת מטיל.

גרוסמן: (ממשיך כל הזמן ברקע) "אני מקווה שגם בימין מכירים כיום יותר – אף אם בזעם

ובתסכול – במגבלות הכוח; בעובדה שאפילו מדינה חזקה מאוד כמו זו שלנו אינה יכולה לפעול אך ורק על פי רצונה, ושפֿעידן שבו אנו חיים אין כבר ניצחונות חדר־משמיעים.”
רנה: וזה שיש אי־שם אנשים אחרים, שדווקא כן מתפוצצים מטיל ברגע זה ממש – אז, טוב, ברגע זה ממש – ברגע זה עדיין אין לנו מושג מה קורה בדרום או בעזה כי עוד לא בדקנו אינסטגרם, פייסבוק, וינט, וואלה, ה־גרדיאן ו־הארץ.”
שכנה: אני לא מבנה, מציבים עכשיו מאבטח אישי על כל בניין או שקיבלתם התרעה ממוקדת?

(המאבטח לא מגיב. רנה מסתובבת הלך ושוב, שואפת ונושפת. הוא מסובב את הראש בעקבותיה)

גרוסמן: “וגם זאת: שאין פתרון צבאי למצוקה האמיתית של העם שעומד מולנו. ושעד שלא תיפתר תחושת המחנק של עזה, גם אנחנו בישראל לא ננשום לרווחה, לא בשתי הריאות.”
שכנה: כמה אפשר להמשיך לשמוע את השטויות האלה.

רנה: ברור שכשאתה נזיר טיבטי, אין לך שום ספקות. למה שיהיו לך נקיפות מצפון אם אתה טיבטי? קל יותר למקד את התודעה בדברים טובים כשאתה טיבטי.

שכנה: אתה פה בשביל לשמור על גרוסמן או עלינו או מה?

(המאבטח לא מגיב, אבל זז מעט במקומו. רנה סוף־סוף מבחינה בו. היא מתקרבת אליו)
רנה: צריך לזכור שבמהות של הדברים יש רק קונסטרוקציות של התודעה. מבנים ריקים. צריך להפסיק להיאחז. צריך לשים לב. אנחנו רק מבנים, אנחנו לא המציאות האמיתית, העמוקה, האוקיינוס שמחבר את כולנו יחד למעשה.

שכנה: טוב. יש גבול. עם כל הכבוד.

(נשמע קול צעדיה של השכנה. היא עולה קומה אחת וטורקת את הדלת. רנה ניגשת אל המאבטח ונוגעת לו ברובה. הוא נותן לה. תוך כדי המשך הנאום של גרוסמן המאבטח והיא נעים במרחב באיטיות חושנית, מתוחה. היא מחזיקה את הביצים שלה ביד אחת ומלטפת לו את הנשק בידה השנייה. היא מדברת תוך כדי תנועה ועולה על הנאום של גרוסמן. הם מדברים יחד)

גרוסמן: “ההבנה הזאת יכולה להיות תחילתו של שינוי תודעה. היא עשויה לנסח עבור הישראלים את החיוניות והדחיפות של שלום עם הפלסטינים, כבסיס לשלום עם מדינות ערב האחרות.”

רנה: בשלב גבוה יותר של תשומת לב, החוץ נעלם לחלוטין. ואחר כך גם תשומת הלב עצמה נעלמת. ואז אין דואליות. הכול נעלם. הכול רק קונסטרוקציות של המינר.

גרוסמן: (הולך ודועך) “היא יכולה להציג את השלום – המבוזה כל כך כיום – כאפשרות הטובה ביותר, וגם הביטחונות ביותר, מכל האפשרויות העומדות בפני ישראל. האם גם בצד השני, אצל חמאס, תתגבש הבנה כזאת? לי אין דרך לדעת זאת. אבל רוב העם הפלסטיני, המיוצג על ידי מחמוד עבאס, כבר עשה, למעשה, את ההכרעה הזאת של נטישת דרך הטרור והבחירה במשא ומתן.”

רנה: צריך לתרגל pathwalking. לעבור במשעול, בין כל המבנים הריקים, הגופות הריקות, ההריסות הריקות, הממשלות הריקות. להביא את ההכרה המורכבת הזאת, את המציאות האמיתית, העמוקה, האוקיאנית, דווקא אל הרגעים הקשים ביותר בחיים. ואז – ואז – ואז פשוט להיות נוכח בתוך המצב המחריד.

(ב"מחמוד עבאס" המאבטח גוהר מעל רנה והם מתנשקים. ב"משא ומתן" נשמע קול פיצוץ, הבזק אור, רנה שומטת את הביצים והן מתרסקות)
רנה: אוי.
(חושך)

תמונה 2

(בוקר. רנה והמאבטח על סף דלת חדר האמבטיה. היא בטרנינג, הוא במגבת ורובה, מנשק אותה שוב ושוב לפני שהוא מצליח להיפרד ממנה וללכת להתקלח. בסופו של דבר, אחרי נשיקה אחת אחרונה בצוואר, רנה סוגרת עליו את הדלת, מסתובבת ונשענת עליה בתנוחת ניצחון. היא חתולה שבעה. מרוצה מאוד. רוקדת בדרך לקומקום, ממלאת מים, מדליקה רדיו, רוקדת אל המרפסת, פותחת וילונות. מקדמת את היום החדש בשמחה)
החדשות ברדיו: ...היום בעזה. ולעומת זאת בקובה חוגגים פיוס: חלום שהתגשם. העם הקובני יצא לרחובות, מורים הפסיקו את הלימודים, פעמוני העיריות צלצלו לאות חגיגה.
(רנה מתחילה לבכות. היא מתיישבת על הרצפה בשיכול רגליים ומנסה נשימות איורודיות, מניחה אצבעות מתחלפות על הנחיריים. שואפת, נושפת. זולגת)
חדשות: בנאומו לאומה קרא קסטרו לושינגטון לסיים את האמברגו בן חמישים השנים, שלדבריו גרם נזק אנושי וכלכלי עצום. "באמת קשה מאוד," אמרה אחת המורות בכיכר: "אני מקווה שנראה שיפור באוכל, שיהיה סחר עם ארצות הברית שקרובה אלינו כל כך. כרגע אפילו בצל הוא לפעמים מותרות..."
(רנה מנסה ברכות שמש. היא מתחילה לייבב ב"כלב מביט מעלה", וכשהיא יורדת לתנוחת "כלב מביט מטה", היא כבר בעיצומה של התייפחות עזה. המאבטח יוצא מהמקלחת תוך כדי כך. המגבת סביב מותניו, הרובה בהצלב. הוא מביט בה בהשתאות, זולג מים)
חדשות: מסביב לקתדרלה בהוואנה העתיקה התאספו אנשים בפתחי הבתים ובמדרכות, והגיבו בתשואות לנאומו של קסטרו. גיירמו דלגדו, פנסיונר בן שבעים ושתיים, בירך על ההודעה: "זה ניצחון לקובה בגלל שזה הושג ללא ויתור על העקרונות הבסיסיים שלנו" –
(רנה קמה, רצה, לוקחת את התיק שלה ויוצאת בריצה מהבית. המאבטח צועק אחריה –
(חושך)

תמונה 3

(צהריים. רנה עומדת על שפת הים ומקשיבה למוזיקה. עובר לידה ילד על אופניים. כבן אחת-עשרה, עור שחום, שיער כהה חלק)
ילד: סליחה, הכידון שלי עקום?
רנה: לא חושבת. אתה מרגיש לא יציב?
ילד: את יכולה לבדוק לי?
רנה: (מוציאה את האוזניות) לא הלכת לבית ספר?
ילד: את אומרת את זה מתוך דאגה כנה לעתידי?
(רנה ניגשת אליו, בודקת את הכידון שלו)

רנה: נראה לי שזה בסדר. לא יקרה לך כלום.

אתה גר פה בסביבה?

(הילד מצביע לכיוון יפו)

ילד: מה את שומעת?

רנה: סתם, מה שהשאפל מעלה. פאנק בריטי. מכיר?

ילד: לא.

רנה נותנת לו את האוזניות. הוא שם אותן באוזניים. מקשיב:

...”Some people think little girls should be seen and not heard”

הוא נותן לה אוזנייה אחת. הם מקשיבים ביחד עד שהבית נגמר: “Oh bondage! Up

yours!”

(רנה מוציאה את האוזנייה שלה)

רנה: אני צריכה ללכת.

(הילד מחזיר לה את האוזנייה השנייה. הם מסתכלים זה בזה. הוא מתרומם על קצות

האצבעות ונותן לה נשיקה. אחר כך הוא עולה על האופניים ורוכב לכיוון יפו. רנה מביטה

אחריו.

חושך)

תמונה 4

(אחר צהריים. רנה חוזרת הביתה. היא מוצאת את המאבטח יושב ליד שולחן המטבח,

עדיין במגבת, הנשק עליו בהצלב, קורא ספר. זרקור אור מוטל עליו. מסביב חושך יחסי.

רנה ניגשת אל השולחן. המאבטח מניח את הספר וקם לקראתה. לאט-לאט היא משכיבה

אותו על השולחן)

רנה: איך תיתכן תנועה אם אין דבר שנע ואין דבר שמניע?

(הם מתחילים להתעלסו. הילד חולף על האופניים בחושך היחסי שמחוץ לזרקור, חוצה את

הבמה)

ילד: את אומרת את זה מתוך דאגה כנה לעתידי?

(המאבטח קם בקפיצה, אווז בנשק, מכוון אותו ומנסה לתפוס מה קרה ומי זה היה, אבל

הילד כבר יצא. אחרי שהוא מוודא שהסכנה חלפה, המאבטח חוזר לשולחן ומנסה לשכב

על רנה. הנשק מסתבך ביניהם. היא הודפת את הנשק הצידה, אבל המאבטח מתעקש

להחזיק את הרובה באוויר בידו בעמדת כוננות. רנה מתנגדת. היא לא מוכנה להתנשק

איתו והם נאבקים. תוך כדי כך הספר נופל מהשולחן לרצפה והיא חומקת וקמה להרים את

הספר. מנגינה מתחילה להישמע ברקע. זו נעימת “נס לא קרה לנו”. רנה מצמידה אליה את

הספר. המאבטח מתרחק ממנה ומתיישב על כיסא באחורי שמאל במה. לאט-לאט רנה

מתיישבת אל השולחן ומניחה את הספר מולה. מזמזמת עם המנגינה)

רנה: הן מי אשר לב לה הצמא לאור

לא תביא – לעולם – חיילים – מהחור.

(המאבטח פורק את נשקו)

חושך)

תמונה 5

(נדלק אור פנס. רנה יושבת אל השולחן עם הספר, מרכיבה אוזניות גדולות, מולה מיקרופון שולחני. היא קוראת בקול רם. ככל שהיא מתקדמת בקריאה, האור עולה מעט ואנחנו רואים שהיא יושבת באולפן הקלטות. בשמאל הבמה מאחוריה יש חלון זכוכית שמעברו יושב על כיסא מול עמדת סאונד טכנאי צעיר, אותו שחקן ששיחק את המאבטח, רק שכעת הוא לבוש גופייה וג'ינס. על חלון הזכוכית יש לוגו של הספרייה לעיוורים)

רנה: והתאים מורכבים מחלבונים, שמורכבים מחומצות אמינו, שמורכבות ממולקולות, שמורכבות מאטומים, שמורכבים מאלקטרונים ונייטרונים ופרוטונים, שמורכבים מקווארקים – שכפי שמסביר זוכה פרס נובל, הפיזיקאי דייוויד גרוס – בבסיסם אינם עשויים חומר כלל. בתוך כל קווארק יש רק תנועה. כלומר, אנרגיה. אלא שאנרגיה, כמו תנועה, היא תיאור, לא דבר בעל מסה משל עצמו. כך שביסוד כל הדברים למעשה יש – כלום. כלום שמתחולל ונע מעצמו וכשהוא מגיע לרמת האצה מסוימת – נוצרת מסה. לפתע, מתוך הכלום הנע נוצר דבר מה – קווארק, ועוד קווארק, ועוד אחד, וביחד הם נייטרון ואלקטרון ומשם אטום וכן הלאה.

(תוך כדי שרנה קוראת הטכנאי מוציא רובה מעמדת הסאונד ומסמן לילד להיכנס. הילד מגיע, חתייבב לו על הברכיים והטכנאי מלמד אותו איך לפרק, לשמן ולהרכיב את הרובה מחדש)

רנה: אבל איך תיתכן תנועה אם אין דבר שנע ואין דבר שמניע? מה זו? מה מזיז? מה מסתחרר בתוכנו, חסר מסה, במהירות גוברת והולכת, מואצת מואצת מואצת, עד שמהו גשמי או לפחות מדיד בכל זאת מתחיל להתהוות, ועוד משהו, אולי אפילו הוא עצמו, מתחיל להתנגד לו בעוצמה כזאת עד שנוצר שדה כוח – של דחייה או משיכה או אולי איזו משיכת דחייה פרוורטית – וזה שדה של כלום, שמשום מה יש לו כוח, כלום שאיכשהו מצטבר בתאוצתו למטען חשמלי מגנטי אטומי חזק ורוחה כל כך עד שהוא מקומם גבולות וצר צורות ויוצר

חיים –

(חושך)